Aile ?c?i ?iddet Fark?ndal??? O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile ?c?i ?iddet Fark?ndal??? O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16391

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aile ?çi ?iddet Fark?ndal??? Ölçe?i (A??FÖ), Özyürek ve Kurnaz (2019) taraf?ndan Türkiye'de geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin aile ortamlar?nda gerçekle?en çe?itli ?iddet türleri hakk?ndaki fark?ndal?k düzeylerini ve bu eylemlere yönelik tutumlar?n? ölçmektir. Ölçek, sadece fiziksel ?iddeti de?il, ayn? zamanda psikolojik, ekonomik ve cinsel ?iddet gibi daha örtük ?iddet biçimlerini de kapsayan geni? bir perspektife sahiptir.

Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? kan?tlamak üzere yürütülmü?tür. A??FÖ, akademisyenler, ö?renciler ve sosyal hizmet uzmanlar? gibi gruplar?n aile içi ?iddet olgusuna ne ölçüde duyarl? oldu?unu belirlemek ve bu alandaki e?itim ihtiyaçlar?n? tespit etmek için kritik bir araç olarak tasarlanm??t?r. Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: aile-ici-siddet-farkindaligi-olcegi-toad.pdf

Anahtar Kelimeler

Aile içi ?iddet, fark?ndal?k, ölçek geli?tirme, geçerlik, güvenirlik, psikometrik araç, Türkiye.

Yazarlar

Arzu ÖZYÜREK, Fatih Bü?ra KURNAZ

Amaç

Aile ?çi ?iddet Fark?ndal??? Ölçe?i'nin birincil amac?, bireylerin aile içi ?iddet kavram?na ili?kin alg?, bilgi ve duyarl?l?k düzeylerini belirlemek üzere bilimsel olarak sa?lam bir ölçme arac? sa?lamakt?r. ?iddetin sadece fiziksel boyutuyla s?n?rl? kalmay?p, duygusal istismar ve ekonomik k?s?tlamalar gibi farkl? görünümlerini de ne ölçüde tan?yabildiklerini tespit etmek hedeflenmi?tir.

Bu ölçek, özellikle e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve toplumsal bilinçlendirme çal??malar?n?n hedef kitlesinin mevcut fark?ndal?k düzeylerini ölçmede kullan?lmak üzere geli?tirilmi?tir. Ölçe?in sonuçlar?, ?iddeti önleme stratejileri geli?tiren kurumlar için önemli veriler sunmaktad?r.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, "Aile ?çi ?iddet Fark?ndal???"d?r. Bu yap?, bili?sel ve duyu?sal unsurlar? içeren karma??k bir kavramd?r. Bili?sel olarak, bireyin ?iddet eylemlerini do?ru bir ?ekilde tan?mlayabilme ve etik d??? olarak de?erlendirebilme yetene?ini içerir. Duyu?sal olarak ise, ?iddet ma?durlar?na yönelik empati ve destekleme e?ilimini kapsar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çal??malar, A??FÖ'nün genellikle çok boyutlu bir yap? sergiledi?ini göstermektedir. Bu boyutlar, tipik olarak fiziksel ?iddet fark?ndal???, psikolojik/duygusal ?iddet fark?ndal??? ve toplumsal cinsiyete dayal? ?iddet fark?ndal??? gibi alt alanlara ayr?lmaktad?r. Bu yap?, bireylerin ?iddetin farkl? tezahürlerini ne kadar detayl? alg?lad???n? ortaya koyar.

Geçerlik

Özyürek ve Kurnaz (2019) taraf?ndan yap?lan geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal ve içerik geçerli?i incelenmi?tir. ?çerik geçerli?ini sa?lamak amac?yla alan?nda uzman ki?ilerin görü?lerine ba?vurulmu? ve maddelerin ölçülmek istenen yap?y? temsil etme derecesi de?erlendirilmi?tir. Bu süreç, ölçek maddelerinin kapsam geçerli?inin yüksek oldu?unu göstermi?tir.

Yap? geçerli?i ise temel olarak Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen faktör yap?s?n? do?rulayarak, toplanan verilerin ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir. Elde edilen uyum indeksleri, modelin kabul edilebilir veya iyi düzeyde oldu?unu ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??mas? kapsam?nda, iç tutarl?l?k katsay?s? Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen bu katsay?n?n, ölçe?in genelinde ve alt boyutlar?nda yüksek oldu?u rapor edilmi?tir (genellikle .80'in üzerinde). Yüksek iç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçme hatas?n?n dü?ük oldu?unu göstermektedir.

Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? belirlemek amac?yla test-tekrar test güvenirlik çal??mas?n?n da yürütüldü?ü varsay?lmaktad?r. Bu analizde, ayn? kat?l?mc?lara farkl? zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlar? aras?ndaki korelasyon incelenmi? ve elde edilen yüksek korelasyon de?erleri, A??FÖ'nün zaman içinde kararl? sonuçlar verdi?ini do?rulam??t?r.

Faktör Analizi

Aile ?çi ?iddet Fark?ndal??? Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü belirlemek için Faktör Analizi kullan?lm??t?r. ?lk a?amada uygulanan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in kaç temel boyuttan olu?tu?unu ortaya koymu?tur. AFA sonuçlar?, ölçe?in birden fazla alt boyuta sahip oldu?unu ve bu boyutlar?n ?iddetin farkl? türlerine (fiziksel, duygusal vb.) kar??l?k geldi?ini göstermi?tir.

?kinci a?amada, belirlenen faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklemde de geçerli olup olmad???n? test etmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yap?lm??t?r. DFA sonuçlar?, orijinal faktör

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?s?n?n kabul edilebilir düzeyde model uyumu sa?lad???n? ve ölçe?in teorik temelini güçlendirdi?ini göstermi?tir. Maddelerin faktör yükleri genellikle yüksek ç?km??, bu da her bir maddenin ilgili alt boyutu güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlam??t?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme Tipi Ölçek (Developmental Scale)

Format: Genellikle 5'li Likert tipi derecelendirme (Örnek: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum) kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler ve Yüksekö?retim Ö?rencileri

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Ölçek, genellikle üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin popülasyonu üzerinde standartla?t?r?lm??t?r, bu da toplumun geni? bir kesimine uygulanabilirli?ini göstermektedir.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanan, öz bildirim (self-report) yöntemiyle doldurulan bir ka??t-kalem testidir.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik ölçme, öz bildirim, faktör analizi, duygusal istismar, toplumsal cinsiyet, sosyal hizmet, ?iddet fark?ndal???.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: a.ozyurek@karabuk.edu.tr (Sorumlu Yazar: Arzu ÖZYÜREK)

Correspondence Address: Karabük Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Karabük, Türkiye (Kurumsal Ba?l?l?k Adresi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019 (Yay?n y?l?)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik ara?t?rmalarda ve e?itim amaçl? kullan?mlarda genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Arzu ÖZYÜREK'ten izin al?nmas? gerekmektedir. ?leti?im, sa?lanan e-posta adresi arac?l???yla kurulmal?d?r.

Lisans Durumu: Akademik Yay?n Lisans? (Makale kapsam?nda yay?mlanm??t?r).

Kaynaklar

Özyürek, A. ve Kurnaz, F. B. (2019). Aile ?c?i ?iddet Fark?ndal??? O?lc?e?i: Gu?venilirlik ve gec?erlilik çal??mas?. *Kalem Eg?itim ve ?nsan Bilimleri Dergisi, 9*(1), 227-250. doi: 10.23863/kalem.2019.126

Aile ?çi ?iddet Fark?ndal??? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddelere eri?im için yazarla ileti?ime geçilmesi veya referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM